

אויצרות

גליון שבועי מאוצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

האמת האמיתית

כל השנה מספרים לנו את האמת; "הנפש החוטאת היא תמות" (יחזקאל י"ח, ד). אך אחת בשנה, ניתן רשות לכהן הגדול להיכנס לפני ולפנים, לקודש הקדשים, ולגלות את האמת האמיתית; שעל אף הכל, ה' מוחל לנו, ואוהב אותנו באהבה אין קץ.

שכן, יש אמת, ויש אמת לאמיתה. האמת הפשוטה היא, שכשיהודי חוטא ופושע, הוא ראוי לעונשים קשים, ולא היה שווה לברוא אותו. "טוב לו שלא נברא משנברא" (עירובין י"ג, ב). אך יש גם אמת עמוקה ונסתרת יותר, האמת האמיתית. והיא אומרת, שכדאי לו לאדם להיבראות, ושהאהבה שה' רוחש גם לחוטא היא אינסופית.

האמת האמיתית היא, שגם אם קורה מה שקורה, ונופלים להיכן שנופלים – ה' הוא א-ל רחום וחנון ארך אפיים ורב חסד. וכפי שמוספר בווהר הקדוש: "בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את העולם, רצה לברוא אדם. נמלך בתורה, אמרה לפניו: רוצה אתה לברוא את האדם הזה? הרי עתיד הוא לחטוא לפניך ולהרגיז לפניך. אם תעשה לו כמעשיו, הרי העולם לא יוכל לעמוד לפניך, כל שכן

האדם. אמר לה: וכי לחינם נקראתי א-ל רחום וחנון ארך אפיים?" (מתרגם מתוך הווהר הקדוש, ח"ג סט ע"ב).

התורה הקדושה ידעה גם ידעה, שהאדם יעבור עליו ויחטא, ותמחה מדוע רוצה הקדוש ברוך הוא לברוא אותו. אך הקדוש ברוך הוא, ענה בתמיהה: "וכי לחינם

נקראתי א-ל רחום וחנון ארך אפיים?!", וברא את האדם העתיד לחטוא...

"וטרם שברא הקדוש ברוך הוא את העולם, ברא תשובה. אמר לה לתשובה: אני רוצה לברוא אדם בעולם, על מנת שכשישובו לך מחטאיכם, תהיי מזומנת למחול להם על חטאיכם ולכפר עליהם. ואכן, בכל שעה ושעה התשובה מזומנת לבני האדם, וכשהם שבים מחטאיכם, התשובה הזו שבה לקדוש ברוך הוא, והוא מכפר על הכל, והדינים נכנעים ונמתקים, והאדם נטהר מחטאו" (מתרגם מתוך הווהר הקדוש, ע"ס).

בשעה שחטאו ישראל בחטא העגל, אמר הקדוש ברוך הוא למשה: "הרף ממני ואשמדם ואמחה את שמם מתחת השמים" (דברים ט, יד). אך משה רבינו לא נרתע, ועל אף הדברים הברורים ששמע מפי ה', על רצונו להשמיד את בני ישראל ולמחות את שמם, הבין שעל אף

שווהי האמת, יש גם אמת לאמיתה. "ויחל משה את פני ה' אלקינו ויאמר למה ה' יחרה אפך בעמך אשר הוצאת מארץ מצרים בכח גדול וביד חזקה" (שמות לב, יא).

למרות הדברים הנוראים ששמע מפיו של הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו, "הבין משה לבלי להסתכל על פשטות האמת הנראה, שנראה שבדודאי כוונת השם יתברך לעונשם, חס ושלום, כראוי לפי המעשה הרע הזה שמוגיע לכלותם, חס ושלום. אבל באמת לאמתו, אינו כן. ועל כן אז התחזק משה ולא הסתכל על שום סברות אמתיות לפי הדעת הפשוט, שראוי חס ושלום לבוא עליהם מה שראוי, רק סילק האמת הזה והתחזק בתפילה מאד מאד עד שנחלה, כמו שכתוב 'ויחל משה', ודרשו רבותינו ז"ל שהירבה להתפלל כל כך עד שאחותו אחילו. ואז נתרצה השם יתברך למשה וינחם על הרעה.

"ואז לימדו השם יתברך סדר התפילה וסידר לפניו י"ג מידות של רחמים. ושם גילה לו האמת לאמתו, שעצם אמתיות יתברך הוא ריבוי רחמים וחנינותו, ורוב חסדו לנצח שאינו נפסק לעולם, שזה עיקר האמת, כמו שכתוב שם ה' ה' אל רחום וחנון ארך אפיים ורב חסד ואמת, היינו שבחינת רחום וחנון ארך אפיים ורב חסד, זה עיקר האמת של השם יתברך" (ליקוטי הלכות, ריבית ה, לג). וכך נקבע לדורות יום הכיפורים!

ביום קדוש ונורא זה – גם אם האדם מרגיש מגושם ומלוכלך, והוא משוכנע

שעל פי האמת חפץ ה' להשמידו חס ושלום – ייזכר נא בעקשנותו של משה רבינו, ויאמר גם הוא להשם יתברך: "אתה סלחן לישראל ומחלן לשבטי ישורון בכל דור ודור, ומבלעדיך אין לנו מלך מוחל וסולח אלא אתה. ברוך אתה ה' מלך מוחל וסולח לעוונותינו ולעוונות עמו בית ישראל ומעבירי אשמותינו בכל שנה ושנה, מלך על כל הארץ מקדש ישראל ויום הכיפורים".

שכן, כל הדיבורים, ששמענו ואנחנו שומעים, על מידת הדין, נכונים ואמיתיים לחלוטין. אך ביום הכיפורים עולה הצדיק האמת, הכהן הגדול, למקום העליון והגבוה ביותר – "נכנס למקום שנכנס, ועמד במקום שעמד" (משניות יומא, פ"ק ה' משנה א) – במקום ששם עומדים שני הכרובים ופניהם איש אל אחיו. ושם הוא מגלה את הרחמים הגנוזים ביותר, את האהבה העמוקה והנחמית שה' אוהב את עמו. ואז, נהפך החוט של זהירות ללבן; אדמומיות מידת הדין נהפכת ללובן של רחמים.

מה נשמע?

דבר המערכת

כשדיבר פעם רבינו על מעלת היראש השנה שלו אמר: "אצלי העיקר הוא ראש השנה, ותיכף כשהולף ועובר ראש השנה, אני מטה אוני ושומע אם מכים בכותל לעורר לסליחות לשנה הבאה..."

ובכן, אשרינו שזכינו להיות אצלו בראש השנה; ואלף פעמים אשרינו שרבינו מצפה כבר עתה לראש השנה הבא עלינו לטובה כאשר נבוא אליו שוב ברננה.

וכדבריו הנפלאים של מוהרנ"ת באחת מאגרותיו: "על ראש השנה היית ואף תהיה", ובכך הוא מחזק את ידי מקבל האיגרת "להפוך היגון ואנחה לששון ולשמחה – שגרוע כזה זכה להיות על ראש השנה ולהשתטח על הציון הקדוש והנורא כזה" –

הנה כי כן, אחרי שזכינו בחסד ה' להיות באומן בראש השנה, אין זה פלא כלל שרבינו מצפה מאתנו לשמוח "מאד מאד" כל השנה, שהרי אין יכולת לשום יגון להשבית שמחה מופלגת כזו על כך שקטנים כמונו זכו להיות בראש השנה אצל רבינו ולקבל את התיקונים הגדולים הנעשים שם!

חוק. הלימוד היומי

יום	יום בחודש	ליקוטי מוהר"ן	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	הדף היומי
שבת	י	יד.	יה	רמז רמח	כו
א	יא	יד:	יט	רמז רנ	כז
ב	יב	טו.	כ	רמז רנב	יבמות ב
ג	יג	טז:	כא	רמז רנד	ג
ד	יד	טז.	כב	רמז רנו	ד
ה	טז	טז:	כג	רמז רנח	ה
ו	טז	יז.	כד	רמז רנס	ו

י"ל ע"י "אוצרות ברסלב"

ד.ת. 50617 בית שמש

טל. במשרד: 02-9993338 פקס: 02-9926066

לשמיעת שיעורים בשפות שונות ... 02-9950000
בארה"ב: 718-8552121 (1)
באנגליה: 203-6085819 (44)
מוקד הישועות: 1800-81-81-81

הפצה למניין ובתי כנסת: 052-7649775
הנצחה, תרומות ופרסום: 02-9993338

ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל
braslav@actcom.net.il

י"ר הוועדה הרוחנית: הרב שמעון טייכנר
מפיק: נחום א. ברזעסקי

פירוני העלון: הר"ר נחמן בנשעיהו ה"ו, הר"ר נפתלי ברגר ה"ו, הר"ר מרדכי גוטליב ה"ו, הר"ר יצחק גרינולד ה"ו, הר"ר שלמה מרדכי הלוי כנס ה"ו, הר"ר משה ליכטער ה"ו, הר"ר נפתלי שטיצר ה"ו, בחסות חברת "נקודות"

ברוך שם" בקול רם

ה' קיימת ומתגלית גם במקומות הנמוכים והמטופנים ביותר. ולכן אנו אומרים אותו תיכף לאחר "שמע ישראל", כי "מאחר שמגלין שהשם אחד, הוא ולא אחר, מעתה ייפלא מאין מקבלין חיות בתי העבודה זרה וכדומה, על כן אנו אומרים תיכף 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', לומר שמלכותו בכל משלה, ומבורך שם כבודו לעולם ועד אפילו בתחתית מדור הקליפות, רק שהם מקבלין מבחינת מאמר סתום" (ליקוטי הלכות, ציצית ב, 1).

וזהו גם הסיבה מדוע אנו אומרים את הפסוק של "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" בלחש. שכן, מאחר שפסוק זה מגלה את מציאותו של ה' גם במקומות הירודים והנמוכים ביותר, עליו להיאמר בלחש. "כי בוודאי זהו סוד גדול מאד, ואסור להרהר בוה הרבה, מכל שכן לדבר, כי זהו דבר נעלם ונסתר מאד, כמובא בדברי רבינו" (שם).

אמנם, ביום הכיפורים, היום שבו מוחל ה' וסולח לכל חטאות עמו ישראל, ומגלה מלכותו ואלקותו גם לאלו שנפלו במקומות הירודים והמטופנים ביותר – ביום זה אנו אומרים את הפסוק "ברוך שם" בקול רם, ומכריזים בבטחה: דעו לכם, שכבוד מלכותו של ה' הוא לעולם ועד, וגם אם נפלתם למקום שנפלתם, גם שם נמצא השם יתברך!

גם שם הוא מוחל לכם על כל מה שעשיתם, וגם מאתכם הוא רוצה שתמליכו אותו מחדש.

התחתון. ורק אז מתייחד ומתגלה שם ה' בשלימות. מה הם שני סוגי ייחודים אלו?

בליקוטי הלכות (קריאת שמע ג, ג) מבאר זאת מוהרנ"ת כך:

הייחוד העליון, שאנו מגלים בפסוק "שמע ישראל", היא ההשגה של "איה מקום כבודו" – ההבנה שה' גדול עד מאד ונעלם מעין כל. וגם אותם שנמצאים במדרגות גבוהות, וזכו למה שזכו, עליהם להמשיך תמיד לחפש ולבקש את אורו הגדול, עד אין סוף.

שכן, בפסוק זה אנו מדברים על 'אחדותו של ה' ואומרים: 'ה' אלקינו ה' אחד', ואחדותו יתברך הרי נעלמת ואינסופית. "כי אחדותו יתברך נעלם מעין כל, דלית מחשבה תפיסא ביה כלל" (ליקוטי הלכות, שם).

לעומתו, הייחוד התחתון, שאנו מגלים בפסוק "ברוך שם", היא ההשגה של "מלוא כל הארץ כבודו" – ההבנה שה' נמצא בכל מקום, וגם מי שנמצא במדרגה הנמוכה והמגושמת ביותר, גם שם נמצא השם יתברך.

שכן, בפסוק זה אנו מדברים על 'מלכותו של ה', והיא הרי מגיעה ומתגלית גם אלינו, כל אחד במקום שהוא. "כי מצד הנהגת מלכותו אנו משיגין אותו יתברך וידעין ממנו יתברך, כי יודעין שהוא יתברך מלך מנהיג ומושל" (ליקוטי הלכות, שם).

בפסוק זה של "ברוך שם", אנו מגלים גם שמלכותו של

כי יש יהודא עילאה ויהודא תתאה, היינו שמע ישראל וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד (וזהו בראשית י"ח ע"ב), וכל אחד מישראל צריך שיהיה נעשה זאת על ידו.

(ליקוטי מוהר"ן ה"א, יא)

אחד הדברים הבולטים בתפילות יום הכיפורים, הוא: אמירת הפסוק "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", שבקריאת שמע, בקול רם, ולא בלחש כבכל ימות השנה.

הבה נתבונן מעט, במשמעותם של פסוקי הייחוד שבקריאת שמע. וכך נבין את המשמעות הפנימית של אמירת "ברוך שם" בקול רם ביום הכיפורים.

ובכן:

בווהר הקדוש מבואר ששני פסוקים אלו – "שמע ישראל" ו"ברוך שם" – הם שני סוגי ייחודים: יהודא עילאה ויהודא תתאה. הפסוק "שמע ישראל" פועל ומגלה את הייחוד העליון, והפסוק "ברוך שם" פועל ומגלה את הייחוד התחתון.

לכן, כשאנו אומרים בכל יום בקריאת שמע, את הפסוק "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד", אין אנו מסתפקים בכך. שכן, בכך לא גילינו אלא את הייחוד העליון. אלא אנו מוסיפים ואומרים בלחש את הפסוק "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" בלחש, לגלות גם את הייחוד

דורות

בעקבות הדורות בחסידות

רבי ישראל המגיד מקוז'ניץ

נשמתו עלתה בטהרה ביום י"ד תשרי ערב חג הסוכות תקע"ה. חיבר ספרים רבים בכל מכמני התורה. בנגלה – 'בית ישראל' על הש"ס, 'מגיד מישרים' על מסכת שבת, 'עונות ישראל' על היתר ענוה בתוספת הגהות לשו"ע. בקבלה – 'נור ישראל' על הזוהר הקדוש, 'אור ישראל' על תיקוני זוהר. בחסידות – 'נר ישראל', 'דמיון ישראל', 'עבודת ישראל' על התורה, 'יקר מפיו', 'גאולת ישראל', 'אבות ישראל', גבורת ישראל.

מוהרנ"ת מכנהו (במבוא להסכמתו לספר ליקוטי מוהר"ן) "האדם הגדול בענקים, בהיר הוא בשחקים, כבוד הרב הגאון האמיתי זקן ויושב בישיבה, איש אלקים, מופת הדור, עטרת תפארת ישראל, חסידא, סבא קדישא, אספקלריא המאירה, לו נפתחו שערי אורה, כנגלה ונסתרת ידיו רב לו, תהילתו מלאה ארץ כקש"ת מו"ה ישראל זצלה"ה מגיד מישרים דק"ק קאזניץ"

"כיושב בסתר לחלות פני מלך מראה כהן"
- שבח הכהן הגדול בצאתו מקודש הקודשים
ביהודי המתבודד לפני ה'

(רבינו ז"ל עפ"י שיח שרפי קודש ח"ב, רסד)

תהילה. והנינו מן המסכמים להעלות על הדפוס דברים יקרים מפז ומפנינים וראויים להבניסם לפני ולפנים... יום ג' דלת שבט תקס"ח לפרט קטן, פה קהילת-קודש קאזניץ יצ"ו.

נאום ישראל בהמנה מו"ה שבת, מגיד-מישרים דפה ק"ק הנ"ל"

רבי זלמן הקטן, החסיד שנשלח על ידי רבינו אל גדולי הדור לאסוף הסכמות, שבת אצל המגיד ואחר כך חזר על דבר-תורה שאמר בשולחנו, וכך דרש על הכתוב בפרשת נח: "עוד כל ימי הארץ זרע וקציר וקור וחום וקיץ וחורף ויום ולילה לא ישבותו" - כשהוא מונה את המילים "זרע וקציר" וכו' מילה מילה בהמשכה ואחר כך מרים קולו בתיבת "לא". הדיינו, כשחלילה שורים דינים בעולם ומשנתנים סדרי בראשית והומנים מתחלפים בעצירת גשמים וכדומה, ואין זרע ואין קציר, וכן אצל כל אחד ואחד אין הולך כסדר, העצה לכך היא - "ישבותו" - לשבות אצל הצדיק והוא יבטל וימתיק את הדינים" (אוצר נחמי צב)

יש אומרים כי המגיד מקוז'ניץ השתתף בהלווייתו של רבינו. (שיח שרפי קודש ב-רמז)

בשנת תקע"ה התכוננו הוא וחבריו הקדושים החוזה מלובלין ורבי מנדלי מרימנוב לעשות פעולות לקרב קין משיחא, אך בעוון הדור נסתלקו שלשתם באותה שנה.

זמן קצר טרם פטירתו סיפר המגיד לבנו: "בא אלי מקודם רבי לוי יצחק מברדיטשוב ושאלתיו ב' שאלות, א: הלא הבטיח טרם הסתלקותו שישתדל למעלה להחיש הישועה, ועדיין לא נשענו. ב: האם כדאי להמשיך ולהתאמץ להביא הגאולה? השיב לי: 'בקרב תהיה אצלנו ושם תיווכח כי מה שנראה בעולם הזה לרעה, למעלה רואים שהוא לטובה"

נולד בשנת ת"ק לאביו רבי שבת, שהיה כורך ספרים. ר' בן ציון אפטר, מוקני חסידי ברסלב, היה מספר לפי המסורת המקובלת בעירו אפטא, מקום מגורי רבי שבת, כי פעם אחת ארע מועשה ונקרעו מהאזורים רבים בתפילת יום-כיפור ואמרו בדרך הלצה לרבי שבת: "השנה הזו תהיה לך שנה טובה" (כלומר שיתפרנס מכריתת המאזורים). רבי שבת השיב בתום: 'אמן! בהוסיפו: "בוודאי ה' יתברך יעזור לי שאוושע השנה בכך זכר". וכך הוזה; באותה שנה נפקד לטובה ונולד בנו הקדוש רבי ישראל. ומספרים, כי הבעש"ט הקדוש היה הסנדק בבגרותו וקרא לו בשם זה.

בנערותו הסתופף בצל גאוני הדור וביניהם רבי שמעלקע מניקלשבורג. לימים נסע יחד עם רבי שמעלקע ואחיו רבי פנחס בעל ה'הפלאה' אל המגיד ממזריטש, שם ישב כשלושה חודשים עד שהפך לתלמידו.

לאחר הסתלקות המגיד, קיבל את מרותו של רבי אלימלך מליז'ענסק, ובספריו הוא מביא פעמים רבות אמרות טהורות ממנו.

המגיד מקוז'ניץ כתב בחורף תקס"ח הסכמה נלהבת לספרו של רבינו 'ליקוטי מוהר"ן':

"לבו חזו מפעלות אלוקים אשר פעל ועשה איש חי רב פעלים מקבציאל, שקיבץ על ידו וקוקן דנורא ובעורין דאשא, אשר לקט במאמרים אומר לגולגולת, איהו יאה וגולתיה יאה. ליקוטי אמרים דברים נפלאים ונורא הוא סביביו, ששלח אלי חד מן ידידי, הלא הוא הרב המאור הגדול בן של קדושים, מופת הדור, גדול מרבין שמו, נודע בשערים, מורנו הרב נחמן נרו יאור נכד לרבינו הקדוש בעש"ט וללה"ה, אשר רוצה להעלותו על מונח הדפוס, להוציא לאור תעלומות חכמה. וראיתי בהם דברים ערבים נעימים וחדודים עמוקים מאוד איש לפי ערכו. ומה נכבד היום אשר יצאו לאור דברים כאלו אשר להם דומיה

בעקבות האתרוג היחיד

יום אחד לפני ההג עברה הרניה במחנה, מתברר כי אתרוג אחד ויחיד הצליח בדרך-לא-דרך לעקוף את כל המניעות והוא נמכר לעשירי גדול המתגורר בעיירה טארנאווק הנמצאת אי שם בדרך מטעפליק לאומן. אך השמחה היתה מנת חלקם של תושבי טארנאווק בלבד, שכן העשירי לא הסכים לעזוב את עיירתו גם לא עבור עשרות אלפי תושבי אומן שנשארו ללא אתרוג כלל וכלל.

אולם שנים עשרה משפחות של חסידי ברסלב מאומן החליטו שהם לא מוותרים על המצוה, גם אם יצטרכו עבור כך לצאת למסע מפרך בעקבות האתרוג היחיד; ללא שהיות ארוז את מטלטליהם ונסעו עם כל בני משפחתם לעבר העיר טארנאווק בכדי לשהות שם במשך כל ימי חג הסוכות!!!

בתקופה הרת-גורל זו היתה זו פעולה של מסירות נפש מאין כמוה, במעשה זו הם גם גרמו שמחה בלתי רגילה לתושבי טארנאווק שקיבלו את פניהם בשמחה מופגנת מתוך הערכה בלתי מוסתרת על הקרבה גדולה שזכו. עד כדי כך הגיעו הדברים, שגם רב העיירה שהיה אדם נכבד ונמנה היה על חוג ידוע שהיו מתנגדים לחסידי ברסלב – לא הסתיר את התפעלותו מחסידי ברסלב שהוכיחו קבל עם ועדה עד כמה אוהבים הם את השם יתברך ומצוותיו הקדושות.

וכך התבטא אותו רב מתוך כאב: "מכל העיירות והערים שבסביבה, אף אחד מבין החסידים הגדולים ואנשי המעשה לא עלה בדעתם לעשות מעשה כזה, לצאת לחג הסוכות לעבר עיירתנו שהיא העיירה היחידה שזכתה לאתרוג, רק חסידי ברסלב, הם אלו שזכו לבא ולהדר במצוה גדולה זו!"

בתקופה דאז היה בכך משום קידוש שם הצדיק באופן נעלה, כאשר שם רבינו ודרכו הקדושה זכו לכבוד גדול בפי הבריות.

(ע"פ שיח שרפי קודש ח"ו, קל)

אף הצליחו ללכוד קבוצה זו או אחרת. המתפללים אשר נתפסו היו נידונים לגלות איומה בסיביר למשך שנים רבות רחמנא ליצלן.

תוך כדי כך בא ומתקרב חג הסוכות, ואיתו עימו הקשיים הטריים שיהודי רוסיה עדיין לא הסכימו להתמודד עימם. אם בנוגע לסוכה עצמה ניתן היה להסתדר איכשהו, הרי שעיקר הקושי היה להשיג אתרוג כשר, כזה שאפשר לברך עליו. וזאת עליו לציין, כי בשנים ההם, אפילו כאשר היו ימים כתיקונם, לא היה פשוט כלל ועיקר להשיג אתרוגים מהודרים ברוסיה, גם בזמן רבינו הקדוש ידוע על שנה אחת שכמעט ולא היו אתרוגים בכל האיזור. קל וחומר בשנים קשות שכאלו, כאשר השלטונות אוסרים כל פעולה שיש לה קשר לדת, וכי באיזה תירוץ ניתן לייבא אתרוגים, אם לא לצורך מצוות נטילת לולב?

יהודי אוקראינה לא נחו על שמריהם, שליחים סודיים עברו מעיר לעיר ומעירה לעירה, לברר אולי בכל זאת הגיע איזה משלוח של אתרוגים, אולם כל החיפושים העלו חרס, מפה לאוזן עברה השמועה המרה כי השנה אין שום אתרוג לרפואה בכל האיזור. במיוחד הורגש הדבר בעיר אומן, שבעת ההיא מנתה כארבעים אלף יהודים שומרי תורה ומצוות, ביניהם חסידים ואנשי מעשה רבים, שליבים יצא למען קיום מצוות נטילת ארבעת המינים, אולם נאלצו השנה לוותר עליה בכאב רב.

שנים קשות ומרות עברו על יהודי רוסיה בשנות המהפכה הקומוניסטית, החיים היהודיים נחרסו, בתי המדרשות נסגרו, המקוואות נאטמו, מלמדי התינוקות נאסרו עד שכמעט ולא נשאר שריד ופליט לריח של יהדות, על כל פנים בצורה גלויה ובפרהסיא.

אולם את הזיק היהודי אי אפשר לנצח, פה ושם התחילו לצוץ בעלי מסירות נפש שלא התחשבו בהוראות הבולשביקיות החדשות, מניני תפילה מאולתרים הוקמו במקומות מסתור, מקוואות טהרה נחצבו בחצרות הבתים ומתחת למרצפות, גם 'חידר'ים סודיים נוסדו במרתפים, כאשר המלמדים חירפו נפשם לבא וללמד את התורה הקדושה לילדי ישראל שהגיעו תוך ביצוע תרגילי הסחה שאינם מביישים ארגוני ביון מתקדמים.

כך עברו ימי ראש השנה בהם התפללו אלפים בבתי התפילה המסתוריים, בעוד חסידי ברסלב שהתקבצו באומן כפי ציווי רבינו הקדוש, זוכים בינתיים להתפלל בקלוזי הגדול בריש גלי, וזאת עקב כך שהשלטונות משום מה לא התנכלו לו בשלב הראשון, ורק בשנת תרצ"ו הגיע גם תורו והוא נסגר על מסגר.

נקל לשער כיצד עבר יום הכיפורים, כאשר כל מניני התפילה היו עמוסים ביהודים שמסרו את נפשם להתאסף תחת אפם של סוכני הק.ג.ב. האימתניים שבלשו וריחרחו אחר כל התאספות שכזאת ומדי פעם

גניזות

מחקרים היסטוריים בחסידות

שאלה:

על איזה יד נהגו אנ"ש ליפול בנפילת אפיים בשחרית?

תשובת הר"ר יהושע יונתן דרוק:

מנהג רוב רובם של אנ"ש בכל הדורות ליפול נפילת אפיים בשחרית גם כן על יד שמאל, וכדעת השולחן ערוך באורח חיים (סימן תקלא והגרא ז"ל שהובא שם במשנה ברורה), וכן הוא על פי קבלה (כף החיים שם, שולחן הטהור, וכן כתב החוות יאיר בספרו מקור חיים) ודלא כמנהג בני אשכנז היוצאים ביד רמ"א שם, שסובר שבשחרית יפלו על יד ימין מפני כבוד התפילין. (וכן כתב ה"ט" וזמן אברהם).

והוא ע"פ מה דאיתא בחיי מוהר"ן סימן תמח "שמעתי בשמו מהרב דפה ברסלב (תלמיד רבינו ז"ל הרב רבי אהרון הרב דברסלב ע"פ פקודתו ז"ל) שפעם אחת היה בדרך להתפלל שחרית ונפל על פניו על ימיו כנהוג עכשיו (היינו כפי שכתב הרמ"א שכן המנהג) ובא אליו ר' סעדיה גאון ואמר לו שגם בשחרית צריך לפול על שמאל". ולכן מנהג אנ"ש ליפול בשחרית על יד שמאל.

כן כתב מפורש גדול אנ"ש ר' אברהם ב"ר נחמן זצ"ל (בכחמה ותבונה על סיפורי מעשיות סימן יג, סו) "...בהמובא בספר חיי מוהר"ן שגם בבוקר יהיה נפילת אפיים בזרוע שמאל" וכן נהג בעצמו (שיח שרפי קודש ח"ו, תסט) בעת שהיה ר' אברהם ב"ר נחמן מתפלל עם כלל בני העולם, היה נופל נפילת אפיים על ידו השמאלית כמנהג אנ"ש, אולם היה מסתירו בידו הימנית כדי שלא יבחינו בכך שאר המתפללים. (עיין במשנה ברורה בשם הח"י אדם שגם הנהיגם כג"כ כשמתפללים עם הציבור שנופלים על ימיהם לא ישנו משום לא התגודדו ואפשר משום כך נהג כך ר' אברהם ב"ר נחמן).

כן היה המנהג פשוט אצל רוב חשובי אנ"ש, וכן נהגו ר' אליהו חיים רוזין, ר' שמואל שפירא, ר' לוי יצחק בנדר ועוד. אולם ר' גדליה קעניג כתב (שערי צדיק ח"ה, קז) שאין להוכיח מחיי מוהר"ן הנ"ל שכן הוא דעת רבינו ז"ל לנהוג כן למעשה בשחרית ליפול גם כן על יד שמאל, כלל קיבל מרבו המובהק זקן ופאר אנ"ש רבי אברהם שטרנהרץ זצ"ל שרק השיחות שאמרם רבינו ז"ל למוהר"ן בעצמו נוגעים ושייכים לכלל ישראל, מה שאין כן השיחות ששמעם מוהר"ן מפי אחרים. ומכיוון ששיחה זו לא נאמרה למוהר"ן ע"כ אנחנו תופסים בזה לעיקר כדעת הרמ"א בשו"ע שם וכן נהג מו"ר רבי אברהם שטרנהרץ. ולא נכתבה שיחה זו אלא מגודל חביבות של כל דיבור ודיבור שיצא מפי רבינו ז"ל וגם אולי ירצה אחד מעובדי ה' להתנהג בזה כהמחבר, יתחזק בזה שיראה שרבינו דיבר מזה והיה לו עסק בזה וד"ל ע"כ תוכן דבריו. אבל כאמור המנהג הפשוט אצל אנ"ש לפול בשחרית על יד שמאל.

לחידודא

חידה מס' 196

מתי רבינו הזכיר את זכות אבותיו? ואת מי מאבותיו הקדושים הזכיר?

זכה בהגולה לחידה מס' 194
נחמן שפירא, אבן יהושע 1, ירושלים
 בסך 200 ש"ח זכות קניה בחנות ספרים 'ברסלב'
 רחוב מאה שערים 110 ירושלים

לתשובות - התקשרו למערכת הממוחשבת 'אורות ברסלב' 02-9950000. לאחר בחינת תשפת, תקשו 1-9-2-1 והשאירו הודעה. בין הפותרים נמנה עדי יום שני בשעה 12 בלילה. תערוך תגולה על זכות קניה בסך 50 ₪

מסילות

ליבון המסילות בעבודה ה'

הכניעת הלג ביום הכיפורים

הרב ישראל מאיר ברנר

בליקוטי מוהר"ן (תורה קעט) מגלה לנו רבינו את גדולת יום הכיפורים, אשר על ידו יכולים לתקן כל הימים שעברו בחושך.

כי מבואר בוזהר כי כל יום יורד השפע שלו, וכאשר חטא האדם בזה היום, אזי קלקל ח"ו את ההשפעות של זה היום, ומחמת שכל יום הוא יצירה אחרת אי אפשר לתקן ולהשלים השפע מיום לחבירו, ולכן הנהיג האריז"ל לומר וידוי ולהזור בתשובה כל יום לפני השינה כדי לתקן כל מה שפגם בזה היום – מה שלא יוכל לתקנו ביום אחר.

וכאשר האדם מתענה ביום מסויים, וביום הזה הרי אינו אוכל ואין לו חיות מדברים גשמיים הרי שבהכרח לוקח את החיות מהימים הקודמים, נמצא כי בזה התענית הוא מתקן את הימים הקודמים להחזירם אל הקדושה.

כאן אנו באים ליום הגדול – יום הכיפורים שהוא כולל את כל הימים, וכמו שדרשו חז"ל על הפסוק "ימים יוצרו ולו אחד בהם" – זה יום הכיפורים, שהוא היום המיוחד שבכל הימים, וכאשר מתענים ביום זה וכאמור לוקחים כח מהימים הקודמים בשביל התענית, ומחמת שיום זה כולל את כל הימים הרי זה כאילו שלוקחים כח מכל הימים של כל השנה, ומתקנים את כל מה שפגמו בהם.

עוד מגלה לנו רבינו, כי ע"י התענית מכניעים את הרצונות – את הלג.

ביאור הענין הוא, לפי המבואר בשו"ע שאסור לאכול לפני התפילה, כי האכילה מכניסה גאווה בלב האדם, ומהות התפילה היא לבטל את הלג - את הרצונות אל הבלי העולם הזה ורק לרצות לעבוד את השי"ת באמת, ולכן כאשר האדם אוכל ומתענג בתענוגי עולם הזה שוב אינו יכול לשעבד את הלג לגמרי באמת.

ברם מוהרנ"ת מבאר כי מה שרבינו אמר על אכילת שבת (ליקוטי מוהר"ן ז): "כולה רוחניות כולו קודש", הולך גם על אכילת ערב יום הכיפורים, כאשר גילו לנו חז"ל כי האכילה ביום הזה נחשבת כמו תענית. ולכן אכילה זו של ערב יום כיפור לא רק שהיא לא מגשמת את האדם, אדרבה מעלה את האדם למקומות גבוהים ונעלים, עד שזוכים ליום המחילה והסליחה – יום הכיפורים, שאז נהיים אנו כדוגמת מלאכי מעלה ללא צורך לכל הדברים הגשמיים כאכילה שתיה וכו'.

ובזה נבין מה שאמרו חז"ל (סוף מסכת תענית) "לא היו ימים טובים לישראל כט"ו באב וכיום הכיפורים", כי היום הזה אינו ח"ו יום של עצבות אלא יום של שמחה כי בו נמחל לנו כל העוונות, וכל החמשה העינויים הינם מחמת שאנחנו לא צריכים לכך כלל וכאמור.

(מעובד מתוך שיהתו של הרב ישראל מאיר ברנר שליט"א ניתן להאזין לשיעור המלא במערכת השמע של איצרות ברסלב' 02-9950000. עברית, 1, ענינא דיומא, אלול וימים נוראים, 1, 2, 7, 5)

מאורות

צוהר לפרשה השבוע

המח והלג

באדם יש מח ולג, המח הוא משכן הנשמה והדעת שהם מדריכים ומכוונים את צעדיו של האדם, והלג הוא מקור החשק והרצון שמניעים אותו ודוחפים אותו לעשות ולפעול. הנשמה שבמח היא כמובן מקור היצר הטוב, ולעומת זה בלב שוכן היצר הרע שחומד ומתאוה להבלי העולם הזה.

אולם נצטוונו לעבוד את ה' בשני יצרינו (ברכות ד) שכן החמימות וההתרגשות של היצר הרע, אם יהיו משועבדים לקדושה ישדרגו כל מצוה וכל עבודת ה', ובעצם כל מעשה טוב תלוי באיזושהו רצון וחשק התלויים בלב.

כאן בלב נטושה אפוא המערכה, אנחנו משתדלים לכוף את יצרנו להשתעבד לה, אך הבעל דבר מנסה למשך את הכוחות שלנו לכיוון אחר... ומכאן כל החמאים והמשכולים.

שם"ה (365) גידים בגופנו שבהם זורם הדם שהוא החמימות וההתלהבות הבאים מהלב, שהם כנגד שם"ה (365) ימי השנה שבהם מרוכזים כל שאיפותינו ופעולותינו שאת כולם אנחנו משתדלים לשעבד להשי"ת.

ביום הכיפורים אנחנו מענים את נפשיותנו ומבטלים להשי"ת כל רצונותינו וכוונותינו, שלכן יום הכיפורים כולל את כל שם"ה ימי השנה, שבו אנחנו משעבדים את כל הרצונות המפוזרים בהם, אל השי"ת, כפי שדרשו חז"ל "ימים יוצרו" – ולא (להשי"ת) אָחַד פְּקָם – זה יום הכיפורים.

והוא שנמסרה עבודת יום כיפור לבני אהרן שנענשו על שתית היין, שהיין כי יתאדם הוא התלהבות ורתיחות הדם, שביים כיפור אנחנו מתקנים את ההתלהבות הזו משעבדים ומבטלים אותה לגמרי להשי"ת.

(עפ"י ליקוטי הלבנות, יין נסך ה, ג)

היעד שלנו:
מחיר שירות ואמינות.

צדיקה

מה היעד שלך?

דרך צדיקים, לכל היעדים בעולם.
שירות אמינות ומחיר שלא הכרת.

חזיר עם נשמה
02-5410100 דרך צדיקים
www.zadikintours.com

נסיעות לאומן

ולכל היעדים בעולם

שירותים > מקצועיות > אמינות

נתיבים טורס
סיבות לחו"ל | קברי צדיקים | אירועים מיוחדים

02-633-8444
באיזור המרכז: 050-411-4857

בעת צרה, בשעת מצוקה. גם בעת שמחה ובכל זמן

מוקד הישועות 1-800-81-81-81

להעברת בקשות לתפילה ולהדלקת נר בקברו של רבי נחמן מברסלב באומן
לישועה והצלחה, לרווח ופרנסה, לרפואה, למקשה לילד, לנחת ושמחת חיים

איצרות ברסלב 9950000-02			קמלוג למערכת השמע - אלול וימים נוראים		
עברית			אידיש		
2151163 הרב נתן ליברמנט שליט"א	2151135 הרב אברהם גלינסקי שליט"א	21512 נסחאות התפילה	11511933 הרב אשר ועליג מרגליות שליט"א	11511916 הרב אליהו גודלנבסקי שליט"א	11512 נסחאות התפילה
2151164 הרב יעקב שלמה מחסון שליט"א	2151136 הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א	הלכות - הרב יצחק רובנבלט שליט"א	11511934 הרב אברהם יצחק מרמלשטיין שליט"א	11511917 הרב שלמה אהרן גוטליב שליט"א	הלכות - הרב יצחק רובנבלט שליט"א
2151165 הרב יואל משי זהב שליט"א	2151137 הרב דוד גבירצמן שליט"א	הרב יעקב נתן אנשין שליט"א	11511935 הרב יואל משי זהב שליט"א	11511918 הרב אברהם גלינסקי שליט"א	הרב יחיאל מיכל דורפמן ז"ל
2151166 הרב אליהו עטיה שליט"א	2151141 הרב משה דרוזן שליט"א	הרב שלום ארוש שליט"א	21511941 הרב שאל סירוטה שליט"א	11511921 הרב יהודה דייטש שליט"א	הרב נתן צבי קניג ז"ל
2151167 הרב ברוך מרדכי פראנק שליט"א	2151142 הרב דניאל דין שליט"א	הרב עופר ארז שליט"א	11511942 הרב יצחק פרידמאן שליט"א	11511922 הרב שלמה גנדלר שליט"א	הרב יעקב מאיר שכטר שליט"א
2151168 הרב צבי צוקר שליט"א	2151143 הרב בנימין הכט שליט"א	לחמון שמואל ר' ר' יצחק בנדר ז"ל	11511943 הרב אלכסנדר פראנק שליט"א	11511923 הרב בערל גושל שליט"א	הרב משה קרמר שליט"א
2151171 הרב ניסן דוד קיוואק שליט"א	2151144 הרב אליהו זאב ויקרט שליט"א	הרב פנחס בונקר שליט"א	11511944 הרב ברוך מרדכי פראנק שליט"א	11511924 הרב ראובן וויס שליט"א	הרב נתן ליברמנט שליט"א
2151172 הרב אלעזר מרדכי קניג שליט"א	2151145 הרב אלימלך זילביגער שליט"א	הרב דוד בן נעים שליט"א	11511925 הרב נתן מרדכי פראנק שליט"א	11511925 הרב אלימלך זילביגער שליט"א	הרב אפרים נחמן אנשין שליט"א
2151173 הרב אברהם יצחק קלצקי שליט"א	2151151 הרב יעקב חיים שליט"א	הרב ישראל יצחק בונטון שליט"א	11511926 הרב ניסן דוד קיוואק שליט"א	11511926 הרב אליעזר חיים שליט"א	הרב יעקב נתן אנשין שליט"א
2151174 הרב משה קרמר שליט"א	2151152 הרב אליעזר חיים שליט"א	הרב אריאל חיים שליט"א	11511945 הרב ניסן דוד קיוואק שליט"א	11511927 הרב נחמיה חיים שליט"א	הרב פנחס בונקר שליט"א
2151175 הרב נתן רובינשטיין שליט"א	2151153 הרב בנימין זאב ז"ל שליט"א	הרב אריאל חיים שליט"א	11511946 הרב דוד קרליבך שליט"א	11511927 הרב נחמיה חיים שליט"א	הרב פנחס בונקר שליט"א
2151181 הרב שמואל שטון שליט"א	2151154 הרב בנימין זאב ז"ל שליט"א	הרב אריאל חיים שליט"א	11511947 הרב נתן שפירא שליט"א	11511931 הרב אברהם יצחק כרמל שליט"א	הרב נתן בורשטיין שליט"א
2151182 הרב מאיר שלמה שליט"א	2151155 הרב שמעון סיכניר שליט"א	הרב אריאל חיים שליט"א	11511948 הרב שמעון צבי שפירא שליט"א	11511932 הרב איתמר לייפער שליט"א	הרב נתן יוסף בורשטיין שליט"א
2151183 הרב ישראל שלמה שליט"א	2151156 הרב יצחק שינגל שליט"א	הרב אריאל חיים שליט"א			
2151184 הרב נתן שפירא שליט"א	2151157 הרב אריאל חיים שליט"א	הרב אריאל חיים שליט"א			
2151185 הרב אברהם שלום שישא שליט"א	2151161 הרב אברהם יצחק כרמל שליט"א	הרב אריאל חיים שליט"א			
	2151162 הרב יוסף נתן חמו"ל שליט"א	הרב אריאל חיים שליט"א			

תנופה טרול' מאחלת

שנה טובה

גומר חתימה טובה לכל בית ישראל!

נשמח לעמוד תמיד לשרותכם ולרשותכם, ולהוביל אתכם לשלום הכי גבוה שאפשר!

02-5000-556
ר' תנ"כ חיים 33 ירושלים | tnufat@gmail.com